

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Kort resumé af Konventets hidtidige drøftelser

Som baggrundsmateriale for Europaudvalgets Konventshøring den 20. september fremsendes vedlagt et kortfattet notat om nogle hovedtendenser i de hidtidige plenumdøftelser i Det Europæiske Konvent. Mere detaljerede resumeer af de hidtidige 8 samlinger i Konventet kan man finde på EU-Oplysningens hjemmeside, jf. *bilaget*.

1. samling 28. februar 2002

Hovedpunktet på åbningsmødet var den store tale, som formanden for Konventet, **Valéry Giscard d'Estaing**, holdt. Han pointerede, at Konventet hverken var en regeringskonference eller et parlament, men netop et konvent, der havde til opgave at udforme et fælles projekt for Europas fremtid. Han forestillede sig Konventets arbejde inddelt i tre faser: En lyttefase (foråret 2002), en analysefase (efteråret 2002) og en beslutningsfase (foråret 2003). Han håbede, at arbejdet kunne munde ud i, at Konventet nåede frem til ét forslag, som et stort flertal stod bag, idet et sådant forslag ville have stor vægt, når stats- og regeringscheferne i 2004 på en regeringskonference skulle træffe beslutning om den næste traktatændring.

2. samling 21.-22. marts 2002

På dette møde kom mere end 80 af Konventets medlemmer med deres bud på det overordnede spørgsmål: "*Hvad forventes der af den Europæiske Union?*" Flere talere påpegede, at beslutningsprocesserne i EU er tunge, komplekse og vanskelige at forstå for den almindelige borger, hvorfor en af Konventets opgaver må være at sikre gennemsigtighed i EU og samtidig styrke den demokratiske legitimitet og det folkelige engagement. På baggrund af begivenhederne den 11. september 2002 udtrykte mange ønske om, at EU kom til at spille en større rolle på den internationale scene, blev i stand til effektivt at bekæmpe terrortrusler og blev bedre til at tackle indvandringspresset på EU's ydre grænser. Der var generel enighed om, at EU bør baseres på værdier som demokrati, retsstatsprincipper og beskyttelse af menneskerettigheder, i hvilken forbindelse flere gik ind for, at EU's charter om grundlæggende rettigheder blev skrevet ind i traktaten. Flertallet efterlyste en enklere opbygning af Unionen, en mere forståelig traktat og mere gennemsikkelige beslutningsprocesser.

3. samling 15.-16. april 2002

Temaet for mødet var **EU's opgaver**, herunder spørgsmålet om et kompetencekatalog. En række medlemmer ønskede udvidede beføjelser for EU inden for områder som den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, bekæmpelse af organiseret kriminalitet og terrorisme, asyl og indvandring m.v. Der var generel enighed om, at nærhedsprincippet burde være retningsgivende for afgrænsningen af

arbejdsområderne mellem EU og medlemsstaterne, selv om man erkendte, at kontrollen med, om princippet overholdes, ikke fungerer tilfredsstillende. Ideen om et nedskrevet kompetencekatalog blev forkastet, idet man pegede på, at EU-samarbejdet skal kunne udvikle sig fleksibelt i en foranderlig verden.

4. samling 23.-24. maj 2002

Debatten drejede sig om, *hvordan EU anvendte sine kompetencer*, dvs. udførte sine opgaver under hensyntagen til kravene om effektivitet og legitimitet. Der var udbredt tilslutning til, at kompetenceafgrænsningen mellem EU og medlemsstaterne skulle tydeliggøres, særlig på sagsområder dækket af Søjle 2 og 3. Der var behov for en markant reduktion i antallet af beslutningsprocedurer, og EU skulle i højere grad anvende rammelovgivning og undgå detailregulering. Alle beslutninger måtte træffes under den største grad af åbenhed, idet legitimitet har sammenhæng med, at borgerne har mulighed for at følge med i og eventuelt blive en aktiv del af processen.

5. samling 6.-7. juni 2002

Det ene hovedemne var "et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed: Unionens og medlemsstaternes rolle". Altså samarbejdet inden for *Søjle 3*. Flere konventsmedlemmer fandt, at der var brug for klarere og enklere instrumenter på området, og mente ikke, der længere burde være en Søjle 3, men at de retlige og indre anliggender bør gøres til et fællesskabsanliggende. Flere påpegede, at der var behov for fælles asyl- og immigrationsregler, og nogle slog til lyd for, at også strafferetten bør harmoniseres. Der var overvejende enighed om, at Domstolen bør have fuld kompetence inden for Søjle 3, samt at Europol og Eurojust skal styrkes og underlægges en politisk og juridisk kontrol. Der var enighed om, at der i et udvidet EU vil være behov for en form for fælles kontrol af de ydre grænser, og flere medlemmer var inde på behovet for at forstærke samarbejdet om grænsekontrollen – måske ligefrem ved etablering af et europæisk grænsepoliti.

Det andet hovedemne var *de nationale parlamenters rolle* i den europæiske arkitektur. Der var almindelig tilslutning til, at de nationale parlamenters rolle skulle styrkes, men hvordan dette skulle ske, var der forskellige bud på. Der var enighed om, at det er en god idé at se på bedste praksis og at udveksle ideer mht. parlamenternes kontrol med regeringernes EU-politik. Man understregede dog, at det i sidste instans var op til de nationale parlamenter og deres rege ringer selv at aftale en ordning. Det store flertal ønskede ikke at oprette en ny institution for de nationale parlamentarikere, men ville i stedet se på en udvikling og forbedring af COSAC-samarbejdet. Det blev i den forbindelse nævnt, at de nationale parlamenter eventuelt kunne involveres i kontrol af nærhedsprincippet.

6. samling 24.-25. juni 2002

Det meste af mødet var helliget *dialogen med det civile samfund*. En række interesseorganisationer og NGO'er havde drøftet deres ønsker til Europas fremtid i 8 kontaktgrupper forud for konventsmødet, og på selve mødet af rapporterede de fra drøftelserne i disse grupper. Der var konsensus blandt grupperne om, at EU skulle tættere på borgerne, det civile samfund skulle høres, og civilsamfundets rolle skulle skrives ind i traktaten. Charteret for grundlæggende rettigheder skulle indskrives i en forfatningstraktat, og EU's beslutningsprocedurer burde forenkles, effektiviseres og gøres mere åbne og gennemskelige. Der var enighed om, at nærhedsprincippet er centralt og bør overvåges, men delte meninger om, hvorvidt denne rolle skulle tildeles de nationale parlamenter eller de regionale og lokale myndigheder (som var rigt repræsenteret blandt deltagerne). Nogle ønskede en eur opæisk regering bestående af Kommissionen, hvis formand skulle vælges enten af Europa-Parlamentet eller af EU's befolkning.

7. samling 11.-12. juli 2002

Den centrale dagsordenspunkt var "*EU's optræden udadtil*". Formanden Giscard d'Estaing indledte debatten med at fastslå, at det ikke var et spørgsmål om, hvorvidt EU skulle have en rolle udadtil, men hvordan den skulle udfyldes. Langt hovedparten af konventsmedlemmerne støttede ideen om en stærkere rolle udadtil. Der var imidlertid ikke enighed om, hvordan det skulle gennemføres. En stor gruppe anført af

kommissær Vitorino betegne de EU's nuværende beslutningsstruktur som labyrintisk og foreslog, at beslutninger vedrørende dele af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik fremover skulle kunne træffes med kvalificeret flertal. En mindre gruppe mente også, at dette burde gælde for forsvarspolitikken.

Det andet punkt på dagsordenen var afrapporteringen fra det ***ungdomskonvent***, som havde holdt møde i Bruxelles i dagene op til konventsmødet, og fra Youth 2002, som i samme periode havde holdt møder på forskellige højskoler i Danmark. Afrapporteringen gav et klart indtryk af, at hovedparten af de unge havde et udpræget transnationalt perspektiv på europæisk samarbejde. Begge ungdomssamlinger anbefalede en fremtidig føderal struk tur for EU med et folkekammer og et statskammer. Ungdomskonventets formand pointerede, at EU i langt højere grad måtte indstille sig på at træffe beslutninger med kvalificeret flertal, hvilket også havde været nødvendigt for at nå til et resultat i Ungdomskonventet. Et mindretal i Ungdomskonventet, bestående af EU-modstandere eller -skeptikere, betegnede Ungdomskonventet som urepræsentativt og udemokratisk og kritiserede, at deres synspunkter slet ikke var kommet frem i afrapporteringen.

8. samling 12.-13. september 2002

Hovedpunktet på mødet var en diskussion af, hvordan man kan ***forenkle*** EU's instrumenter og procedurer. Hovedparten af talerne gik ind for, at instrumenterne burde forenkles, og at antallet af beslutningsprocedurer skulle nedskaeres. Det vil dels gøre processen mere gennemskuelig for borgerne, dels gøre samarbejdet mere effektivt. De fleste, der gik ind for en drastisk reduktion af beslutningsprocedurerne, pegede på, at hovedreglen måtte være den fælles beslutningsprocedure (kombineret med flertalsafstemninger i Ministerrådet). Det er den procedure, som giver Europa-Parlamentet den største indflydelse, men samtidig er det den mest komplicerede af de nuværende procedurer.

Mange gik ind for, at man skulle forenkle traktaten og bruge mere forståelige ord – f.eks. kalde en lov for en lov (i stedet for et direktiv). De fleste gik ind for at inddele EU-reglerne i to kategorier: Bindende EU-love og ikke-bindende EU-anbefalinger. Kommissionens monopol på at fremsætte lovforslag blev kritiseret fra flere sider, og der fremkom forslag om at give Europa-Parlamentet, Ministerrådet eller sågar de nationale parlamenter mulighed for at fremsætte forslag. Der var bred enighed om at afskaffe den nuværende sondring mellem obligatoriske og ikke-obligatoriske udgifter på EU's budget – og dermed give Europa-Parlamentet større indflydelse på budgettet.

Med venlig hilsen

Bjørn Einersen

Bilag

Udvalgte dokumenter

Mere detaljerede resumeer af drøftelserne på de enkelte konventssamlinger kan findes på EU-Oplysningens hjemmeside www.eu-konvent.dk blandt de officielle CONV-dokumenter samt blandt nedenstående

"Info-noter tilgået Europaudvalget":

Samling Dato Info-note

1. 28/2 I 72

2. 21-22/3 I 97

3. 15-16/4 I 122
4. 23-24/5 I 166
5. 6-7/6 I 184
6. 24-25/6 I 204
7. 11-12/7 I 225
8. 12-13/9 I